

وزارت راه و شهرسازی

معاونت معماری و شهرسازی

دفتر معماری، طراحی شهری و بافت های واجدارزش

بازخوانی [بازطراحی]

اصول بازطراحی معماری داخلی

گریم بروکرو سالی استون

ترجمه ی سید احسان مسعود

Brooker, Graeme

بروکر، گریم

بازخوانی [بازطراحی]: اصول بازطراحی معماری داخلی / گریم بروکر و سالی استون؛ ترجمه‌ی سیداحسان مسعود؛ ویراستار کتایون یوسفی؛ [برای] وزارت راه و شهرسازی، معاونت معماری و شهرسازی، دفتر معماری، طراحی شهری و بافت‌های واجد ارزش.

مشهد: کتابکده کسری، ۱۳۹۹.

۲۷۲ ص: مقصور (رنگی).

شابک:

۹۷۸-۶۲۲-۶۹۶۳-۱۲-۱

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: عنوان اصلی:

Rereadings: interior architecture and the design principles of remodelling existing buildings, 2004.

Interior architecture

• ضوع: معماری داخلی

Buildings -- Remodeling for other use

• موضوع: ساختمان‌ها -- تغییر کاربری

Architecture -- Conservation and restoration

• موضوع: معماری -- نگهداری و مرمت

Stone, Sally

شناسه افزوده: استون، سالی

• ده: م. د. احسان، ۱۳۶۶ - مترجم

• ده: افزوده: یوسفی، کتایون، ۱۳۶۰ - ویراستار

شناسه: ده: ایران، وزارت راه و شهرسازی، دفتر معماری، طراحی شهری و بافت‌های واجد ارزش

NATA۵۰

• ده: کنگ

۷۲۹

• ده: بند

۶۱۱۴۷۴۶

• شماره کتابخانه الی

کتابکده تخصصی هنر، معماری و شهرسازی کسری

بازخوانی [بازطراحی]

اصول بازطراحی معماری داخلی

گریم بروکر و سالی استون

ترجمه: سید احسان مسعود

(مدرس مدعو دانشکده معماری دانشگاه تهران)

ویراستار: کتایون یوسفی

صفحه‌آرایی: منا گندمکار

چاپ اول: بهار ۱۳۹۹

شمارگان: ۵۰۰

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۹۶۳-۱۲-۱

انتشارات: کتابکده کسری

نشانی: مشهد فلسطین ۱۴ پلاک ۱۰ تلفن: ۰۵۱ ۳۷۶۷۰۰۱۹

وبسایت و فروشگاه اینترنتی: www.kasrapublishing.ir

کلیه حقوق نشر این اثر برای کتابکده کسری و وزارت راه و شهرسازی محفوظ است. هر گونه تصویربرداری و تکثیر اعم از نسخه کاغذی و دیجیتال و... از تمام یا بخشی از آن ممنوع و موجب پیگرد قانونی است.

پیشگفتار

جریان فرهنگی ملت‌ها از طریق ساختارها و محصولات فرهنگ آنها تداوم می‌یابد و شاخصه‌های یک فرهنگ نیز از قبیل زبان، آداب و رسوم، فضاهای کالبدی و... طی سالیان و از رهگذر تغییراتی که به تناسب سازگاری با شرایط جدید می‌پذیرند، بقای آن را تضمین می‌کنند. به عبارت دیگر، زمانی اجزای فرهنگی به موزه‌ها سپرده می‌شود که تقریباً اثری از آن فرهنگ و اقوام منتسب به آن باقی نمانده و به تاریخ پیوسته است؛ لباس‌هایی که کسی آنها را نمی‌پوشد، ظروفی که کسی در آنها نمی‌خورد و نمایشامد و ساختمان‌هایی که زندگی در آنها جریان ندارد، نشان از فرهنگ‌هایی دارند که به تاریخ پیوسته‌اند. این واسپاری به موزه‌ها اگرچه آنها را ابدی می‌کند، اما از حیات تهی کرده و زندگی آنها را به خاطرات و حافظه‌ها وامی‌گذارد.

در این میان، شهرها و ساختارهای کالبدی اهمیت ویژه می‌یابند؛ به عبارتی، اگر اجزای فرهنگ از قبیل زبان و آداب و رسوم را بر اساس میزان تأثیرگذاری و تأثیرپذیری دسته‌بندی کنیم، به‌طور قطع، ساختمان‌ها در سطح بالایی از اهمیت قرار خواهند گرفت. عناصر کالبدی شهر و معماری، جلوه‌هایی پررنگ از جریان‌های فرهنگی در خود دارند؛ پس چگونه می‌توان آنها را بدون ملاحظه این میزان از تأثیر و اثر، به‌اینکه به موزه‌ها و گنجینه‌ها بسپاریم که اندوه‌بارتر از آن، به‌مثابه اشیائی دور، حتی به قدرت تخریبی که محصول سوءبرداشت و سوءاستفاده از اندیشه و ابزار مدنیت است، منجر به نابودیشان ببندیم؟

علاوه بر جنبه‌های فرهنگی و ضرورت صیانت از آثار تاریخی و فرهنگی، جریان‌های فکری جدید و رویکردهای اقتصادی و محیط‌زیستی در بهره‌وری و حفظ بیشتر منابع و سرمایه‌های مادی و طبیعی، بیش از پیش ضرورت حفاظت را بر ما آشکار کرده‌اند. موزه‌ها بناها به‌مثابه ذخایری غنی از ماده و انرژی نهفته است؛ نگاهی که امروزه اگر بتواند، روهای قدرتمندی که بقا و دوام ساختمان را تهدید می‌کنند، مغلوب کند، دست کم به دریافت اجزا و برگرداندن جزء جزء مواد تشکیل‌دهنده‌شان به چرخه‌ی تولید، باره می‌نگرد.

در باب این ضرورت، استدلال‌های گوناگون از زوایای مختلف گفته و نوشته شده و طی سال‌های گذشته توجه بخش‌های مدیریتی نهادها و اشخاص مرتبط با موضوع را به خود معطوف کرده است؛ هرچند در به فعلیت درآمدن و تحقق آن راهی طولانی پیش روی ماست. اکنون، توجه مدیران، برنامه‌ریزان و متخصصان بیش از پیش به اهمیت حفظ بناها و بافت‌های تاریخی و واجد ارزش جلب شده است؛ اگرچه بخش زیادی از این سرمایه‌ها از دست رفته، اما بخش قابل توجهی نیز هنوز بایرجاست و نیازمند توجه ویژه. امروز ما میراث‌دار بافت‌ها و بناهای ارزشمندی هستیم که از گذر پریپچ و تاب روزگاران، سرنوشت خود را به ما سپرده‌اند تا ما چگونه آن را به آیندگان برسانیم.

ساختمان‌هایی که امروزه فرسوده شده و یا بهره‌برداری از آنها در کاربری اولیه‌شان ممکن نیست، تخریب و نوسازی را سرنوشت محتوم خود نمی‌دانند. این بناها اگرچه نمی‌توانند نقش اولیه خود را ایفا کنند، اما دارای ظرفیت‌هایی نهفته در درون خود هستند. موضوع مهم، شناخت این ظرفیت‌هاست.

یک بنا فارغ از شکل، فرم و کاربری دارای ظرفیت‌هایی است که در هر کاربری خاص می‌توان بخش‌هایی از آن را فعال کرد. «بازطراحی» موضوع فعالسازی این ظرفیت‌هاست؛ ظرفیت‌هایی که ممکن است الزاماً در کاربری قبلی به فعلیت در نیامده باشند و استفاده‌ی مجدد منطبق بر این ظرفیت‌ها است که می‌تواند ضمن پاسداری از ارزش‌های فرهنگی آنها، حفظ سرمایه‌های مادی و طبیعی ما در بخش ساختمان را تداوم بخشد. کتاب حاضر اثر دو تن از متخصصان حوزه‌ی طراحی داخلی، منبعی است که علاوه بر معرفی نمونه‌های ارزشمندی از پروژه‌های «تغییر کاربری» و «بازطراحی»، نوعی روش‌شناسی در این زمینه ارائه کرده است که با آن می‌توان رابطه‌ی میان ساختمان و استفاده‌ی مجدد منطبق بر آن را در قالب‌های احیاء، بازسازی و تغییر کاربری تعیین کرد. نویسندگان این تعیین رابطه را در سه سطح تبیین می‌کنند:

ابتدا، تحلیل است که در آن، فرم و ساختار بنای موجود شناخته شده و در گذشته و عملکرد اولیه‌ی آن کاوش می‌گردد، و زمینه و محیط به‌عنوان یکی از اصلی‌ترین عوامل مؤثر در کاربری پیشنهادی ارزیابی می‌گردد. سطح دوم راهبردهایی است که در این مرحله بر نسبت رابطه‌ی میان آنچه که هست (وضع موجود) و آنچه که پیشنهاد می‌شود (تقسیم‌بندی می‌شوند. این راهبردها نوع تغییری که قرار است از خلال برنامه‌آماده‌ی کاربری استفاده‌ی مجدد از ساختمان انجام شود را تعیین می‌کند. در نهایت آنچه راهبردهای تعیین‌شده را در شکل کالبدی خود مجسم خواهد کرد، تحت عنوان تاکتیک‌ها در فصل سوم کتاب تعریف شده است.

بر این اساس، ه. و. ن. پهرسازی و معماری در راستای تکالیف ترویجی و حمایتی خود، انتشار کتاب *بازطراحی/ بازطراحی* را در دستور کار خود قرار داد. امید است این کتاب بتواند دانش تخصصی را ارتقا داده و بر ذخیره‌ی تجربه ما در شناخت صحیح و فعال‌سازی ظرفیت‌های مستتر در بناهای تاریخی و واجد ارزش، بیفزاید.

فرزانه صادق مالواجرد

معاون شهرسازی و معماری

و دبیر شورای عالی شهرسازی و معماری ایران

فهرست

فصل اول	فصل دوم	فصل سوم	فصل چهارم
تحلیل	راهبرد	تاکتیک‌ها	نمونه‌های موردی
۲۳ مقدمه	۸۳ مقدمه	۱۴۸ مقدمه	
فرم و ساختار	مداخله	صفحه	۲۳۷ مرکز فیلم ایرلند
۲۶ مقدمه	۸۵ مقدمه	۱۵۰ مقدمه	۲۴۲ موزهی کستلوکیو
۲۹ نمونه‌ها	۸۸ نمونه‌ها	۱۵۵ نمونه‌ها	۲۴۸ ماری ینکرش
تاریخ و جغرافیا	جایگذاری	شیء	و کتابخانه
۴۲ مقدمه	۱۰۳ مقدمه	۱۷۲ مقدمه	۲۵۲ موزهی اسقف، هامر
۴۴ نمونه‌ها	۱۰۶ نمونه‌ها	۱۷۵ نمونه‌ها	۲۵۷ براسری
زمینه و محیط	پیدان	نور	۲۶۱ گالری ملی
۵۵ مقدمه	۱۲۹ مقدمه	۱۸۶ مقدمه	
۵۹ نمونه‌ها	۱۳۰ نمونه‌ها	۱۸۹ نمونه‌ها	
کاربری پیشنهادی		سطح	۲۶۶ پی‌نوشت
۷۱ مقدمه		۱۹۶ مقدمه	۲۶۸ واژه‌نامه
۷۲ نمونه‌ها		۲۰۱ نمونه‌ها	۲۶۹ کتاب‌نامه
		بازنواها	
		۲۱۰ مقدمه	
		۲۱۳ نمونه‌ها	
		حرکت	
		۲۲۲ مقدمه	
		۲۲۵ نمونه‌ها	